

Tervetuloa elinvoimakeskusten toimeenpanohankkeen sidosryhmätilaisuuteen

| 14.5.2025

 **Valtion aluehallinnon
uudistus**

 Elinvoimakeskusten
toimeenpanohanke

Sidosryhmätilaisuuden ohjelma 14.5.2025

- **Tilaisuuden avaaminen**

Työ- ja elinkeinoministeriö, Tiina Korhonen, osastopäällikkö, ylijohtaja

- **Ohjaavien ministeriöiden puheenvuorot:**

- työ- ja elinkeinoministeriö, Marko Laiho, teollisuusneuvos
- opetus- ja kulttuuriministeriö, Maarit Palonen, opetusneuvos
- maa- ja metsätalousministeriö, Sanna Sihvola, neuvotteleva virkamies
- ympäristöministeriö, Saara Bäck, kehittämisjohtaja
- liikenne- ja viestintäministeriö, Matleena Kurki-Suutarinen, hallitusneuvos

- **Elinvoimakeskusten toimeenpano**

Työ- ja elinkeinoministeriö, Päivi Blinnikka, hankejohtaja

- **ELY-keskusten puheenvuoro: Elinvoimakeskusten toimeenpano alueellisesta näkökulmasta**

Kainuun ELY-keskus, Jaana Korhonen, ylijohtaja

- **Sidosryhmien kommenttipuheenvuorot: odotukset ja toiveet**

Kymenlaakson liitto, Jaakko Mikkola, maakuntajohtaja

Elinkeinoelämän keskusliitto, Tuomas Ylitalo, asiantuntija

*Elinvoimakeskusten toimeenpanohankkeen
valtakunnallinen sidosryhmätilaisuus 14.5.2025*

TEM-hallinnonalan näkökulmia

Marko Laiho

Teollisuusneuvos, ryhmäpäällikkö

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TEM:n ja hallinnonalan strategiakartta 2024–2030

Luomme kestävän kasvun edellytyksiä

Elinkeinoelämä uudistuu ja
alueiden elinvoima vahvistuu

Työllisyys kasvaa ja osaavan
työvoiman saatavuus paranee

Puhtaat investoinnit
edistävät ilmastotavoitteita

POIKKILEIKKAAVAT TEEMAT

Julkisen talouden kestävyys

Kokonaisturvallisuus, huoltovarmuus ja riskienhallinta

Pitkäjänteinen ja tuloksellinen EU-vaikuttaminen

Mahdollistava sääntely, digitalisaation ja tekoälyn edistäminen

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

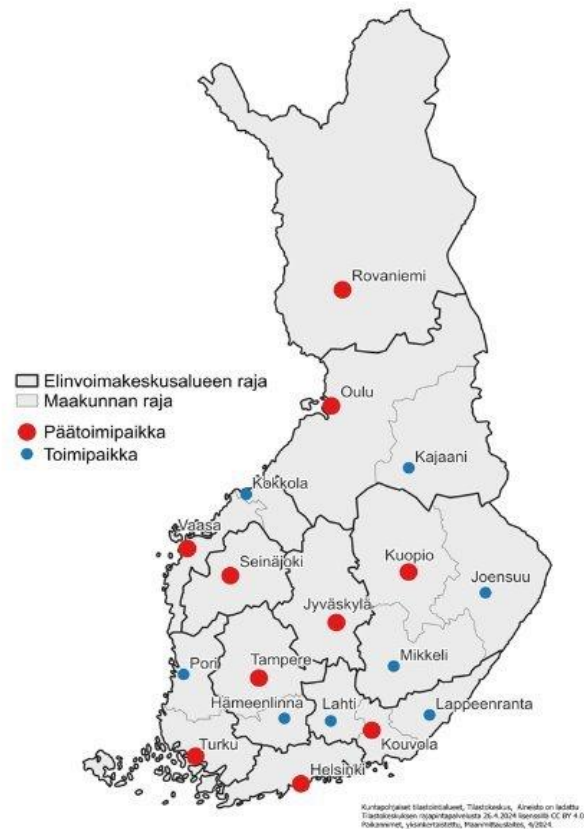
TEM-hallinnonalan tehtäviä toimeenpannen ja kehittäen

- Yritystoiminnan kestävä kasvu, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, kansainvälistyminen ja kilpailukyky...
- Alueellisen työllisyyden, osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen...
- Työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto, maahanmuuttajien kotoutumisen ja hyvien väestösuhteiden edistäminen...

Sis. EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman toimeenpanoa

Elinvoimakeskusten tehtävänä on lisäksi mm.

- Alueiden kehittäminen, yrittäjyyden ja elinkeinotoiminnan edistäminen, yritystoimintaa edistävä neuvonta, palveluohjaus ja verkostotyö sekä työelämän laadun edistäminen...
- *Myös rakennemuutostilanteet valtion edustajana alueilla*

Luvitusmenettelyjen sujuvoittaminen investointien edistämiseksi - Lupa- ja valvontaviraston perustaminen ja yhden luukun periaate

Huomioita ja tavoitteita kohti elinvoimakeskusaikaa askellettaessa

- **Toiminnan ja palveluiden jatkuvuuden varmistaminen elinvoimakeskuksissa huomioiden myös useammat ja keskinäisriippuvaiset hallinnollis-rakenteelliset uudistukset.**
 - Elinvoimakeskusten laaja-alainen toimeenpanovalmistelu, muutosjohtaminen jne.
 - Valtion aluehallintouudistus, TE2024, Team Finland –uudistus – yritysnaökölma.
 - Tuottavuusohjelman toimeenpano myös valtion aluehallinnossa.
- **Asiakaslähtöisen toiminnan mahdollistaminen uusien virastojen organisoituessa hallinnonalakohtaisesti (osastot).**
 - On tärkeää hyödyntää elinvoimakeskusten monialaisuuden synergiaedut.
 - Tarve kehittää ja ottaa käyttöön asiakaslähtöisiä johtamisen menettelyitä ja uusien virastojen sisäisiä yhteistyömuotoja & välineitä.

Huomioita ja tavoitteita kohti elinvoimakeskusaikaa askellettaessa

- **Elinvoimaiset elinvoimakeskukset edistämässä alueellista elinvoimaa ja kasvua.**
 - Palvelut, roolit, välineet ml. digitalisaatio, myös kasvuriihen linjaukset jne.
 - Alueellisen läsnäolon ja erityispiirteiden tuntemuksen keskeinen merkitys (esim. alueellinen toimipaikkaverkosto ei muutu nykyisestä).
- **Uudistuvat verkostoyhteistyön toimintatavat ja välineet yritysasiakasrajapinnassa ja laajemminkin.**
 - Yhä kunnianhimoisempia asiakaslähtöisiä yritysasiakkuuksien hoitamisen yhteistyömenettelyjä.
 - Kumppanuusnäkökulmasta uusien työllisyysviranomaisten ja seudullisten elinkeinoyhtiöiden sujuva työnjako ja yhteispeli alueellisissa ekosysteemeissä.
 - Yhtenä yhteistyön lähtökohtana se, ettei aluekehittämiseen liittyvää työnjakoa muuteta.
 - ”Verkostopykälä” elinvoimakeskusten virastolaissa tukena tehtävien toimeenpanossa ja niiden ohjauksessa.

Huomioita ja tavoitteita kohti elinvoimakeskusaikaa askellettaessa

- Toiminnan tuloksellisuutta ja asiakaskeskeisyyttä tukevat ministeriöiden / keskusvirastojen ohjausmenettelyt.
- Henkilöstönäkökulma ja aluetason johtaminen: motivoitunut ja työhön sitoutuva henkilöstö ja toimiva johto muutoksen tekijänä keskiössä.
 - Eri ELY-keskukset eri tilanteessa uusia elinvoimakeskuksia muodostettaessa.
 - Niukkenevat taloudelliset voimavarat haastavat yhä tehokkaampien toimintatapojen kehittämiseen ja myös tehtävien priorisoimiseen.

Syötteenä toimeenpanovalmistelulle poimintoja Eduskunnan Talousvaliokunnan VAU-mietinnöstä (HE)

Kasvun, investointien ja yrityspalvelujen näkökulma:

- Talousvaliokunta pitää aluehallinnon uudistamista keskeisenä sekä kasvun, kilpailukyvyyn ja investointien edistämiseksi että alueellisen elinvoiman turvaamiseksi.
- On keskeistä, että **uudistus mahdollistaa sekä alueellisen läsnäolon ja erityispiirteiden huomioon ottamisen että laajemmin investointien ja yritysten kasvun toteutumisen.**
- **Yritysten saumattoman palveluketjun toimivuus riippuu keskeisesti uudistuksen täytäntöönpanosta ja eri toimijoiden yhteistyöstä.**
 - Yhteistyömenettelyt alueiden kuntien kanssa yrityspalveluissa (osaava työvoiman tarjonnan ja yritysten tarpeiden kohtaaminen, tehokkaat palvelukokonaisuudet), toimivan kansainvälistymisen palvelupolku maakunnista maailmalle, palvelukyvyyn säilyttäminen useiden hallintouudistusten aikana jne.
- Luvituksen osalta uudistuksen keskiössä on yhden luukun periaatteen tehokas toteuttaminen, jotta investointiluvituksesta saataisiin hallitusohjelman tavoitteen mukaisesti kilpailuetu Suomelle.

Kohti elinvoimakeskuksia askellettaessa...

- Tunnistettuihin kehittämistarpeisiin tarttuminen eri työvirroissa ja kehittämisprosesseissa ”yritystarpeet” huomioivalla tavalla.
 - TE2024, Team Finland -ohjaus, elinvoimakeskusten toimeenpanovalmistelu, laaja ohjelma- ja strategiatyö jne. useine työ- ja ohjausryhmineen, neuvottelukuntineen jne.
- Monia konkreettisia kehitysehdotuksia on esitetty useiden toimijoiden ja kumppanien suunnalta – kiitokset jo nyt niiden esille tuomisesta virittämään jatkovalmisteluja!
- Elinvoimakeskusten kasvupalvelut -hanke on yksi organisoitumisvaiheessa oleva ”kehittämisprosessi” vastaamaan uudistuvan toiminnan ja toimintatapojen tarpeisiin yritysraajapinnassa & kumppanuusyhteistyössä.

Elinvoimakeskusten kasvupalvelut-hanke yhteistyön ja toimintatapojen kehittäjänä

- Hankkeen päätavoitteena on edistää ja yhteensovittaa elinvoimakeskusten kasvupalveluihin liittyvää **toiminnallista kehittämistä** (palveluvalikoima ja välineet, toimintamallit, alueellisen ja valtakunnallisen toiminnan yhteensovittaminen) **sekä kehittää elinvoimakeskusten TEM-toimialaohjauksen menettelyjä.**
- Hanke toimii toiminnallisen kehittämisen yhteisenä sateenvarjona ”TEM-substansseissa” ja erityisesti yrityspalvelujen ja -tarpeiden näkökulmasta.
- Yhteistyö sekä alueellisten että valtakunnallisten yhteistyökumppaneiden ja muiden elinvoimakeskuksia ohjaavien tahojen kanssa on tärkeää palveluiden asiakaslähtöisyyden ja vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Case: Elinvoimakeskusten T&K-rahoitus

- Kehysriihessä 2025 osoitettiin Elinvoimakeskusten kautta kohdennettavaksi kansallisen T&K-rahoitussuunnitelman mukaista rahoitusta kehyskaudelle 2026-2029 yhteensä 30 milj. euroa.
- Kyseessä on kolmivuotinen kokeilu, jonka **tavoitteena on yhä useampien pk-yritysten vivuttaminen TKI-kasvupolulle**. Rahoituksella on tarkoitus tukea erityisesti kotimarkkinoilla vielä pääosin toimivien, mutta innovaatio- ja vientipotentiaalia omaavien pk-yritysten, jotka eivät vielä ole BF:n kohderyhmää, T&K-toimintaa.
 - **Elinvoimakeskusten rahoitus täydentää siten Business Finlandin myöntämää kansallista T&K-rahoitusta osana kansallista TKI-järjestelmää.**
- Rahoitusmekanismi valmistellaan nykyisen lainsäädännön ja yrityksen kehittämisavustustukimuodon pohjalta ja sitä erikseen valmisteltavalla tavalla kohdentamalla.
- Rahoituksen kohdentamista ja toimintamallia koskeva valmistelu on käynnistynyt ja sitä tehdään yhteistyössä ELY-keskusten, BF:n, yrittäjäjärjestöjen sekä mahdollisten muiden sidosryhmien kanssa

KIITOS!

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Elinvoimakeskusten tehtävät ja yhteistyö alueilla

Elinvoimakeskusten toimeenpanohankkeen sidosryhmätilaisuus

14.5.2025

Maarit Palonen

Alueellisen työllisyyden, osaavan työvoiman saatavuuden sekä kulttuurin edistäminen (1/2)

- Osaavan työvoiman saatavuus
 - Elinvoimakeskusten ja työllisyysalueiden yhteistyö
 - Tilannekuvan ylläpitäminen jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen palveluista sekä työelämän osaamistarpeista työvoimakoulutuksen hankinnan siirryttyä työllisyysalueille
 - Koulutusperäisen maahanmuuton ja osaajahoukuttelun verkostoyhteistyö
- Alueellisen innovaatiojärjestelmän kehittäminen ja TKI-toiminnan vaikuttavuus
 - Yritystoiminnan kasvun ja kilpailukyvyn tukeminen, pk-yrityskentän aktivointi
 - Tärkeä osa alueellisia yrityspalveluekosysteemejä muiden toimijoiden, esim. ammatillisten oppilaitosten, korkeakoulujen, maakunnan liittojen kanssa

Alueellisen työllisyyden, osaavan työvoiman saatavuuden sekä kulttuurin edistäminen (2/2)

- Kulttuurialan, luovien alojen ja luovan talouden toiminnan vahvistaminen
 - Kulttuurialan ja luovien alojen yhteisöjen toiminta sekä luovan talouden aineettoman tuotannon synnyn, kasvun ja jakelun edellytysten tukeminen yhteistyössä muiden viranomaisten sekä kuntien, maakunnan liittojen ja hyvinvointialueiden kanssa
- EU:n alue- ja rakennepolitiikan tehtävät
- KEHA-keskuksen uudistuva rooli ja yhteistyö elinvoimakeskusten kanssa tulevassa virastokokonaisuudessa
- Alueellisia erityispiirteitä yhteistyössä, kumppaneissa ja toteutuksissa

Maaseudun kehittämisen, maa- ja elintarviketalouden, kalatalouden ja vesitalouden tehtävät

Valtion aluehallintouudistus, elinvoimakeskusten sidosryhmätilaisuus 14.5.2025

Neuvotteleva virkamies Sanna Sihvola, MMM, ruokaosasto

Yhteiskunnan turvallisuusstrategia 2025 – MMM hallinnonalan strategiset tehtävät

Väestön toimintakyky ja palvelut

- 47. Sosiaaliturva: toimeentulon turvaaminen (STM)
- 48. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen turvaaminen (STM)
- 49. Kasvatus-, koulutus- ja tutkimusjärjestelmän ylläpitäminen (OKM)

Henkinen kriisinkestävyys

- 50. Kulttuuripalvelujen ylläpitäminen ja kulttuuriomaisuuden suojeleminen (OKM)
- 51. Hengellisen toiminnan edellytysten turvaaminen (OKM)
- 52. Nuorisotyön ja -toiminnan sekä liikunnan kansalaistoiminnan ylläpitäminen (OKM)
- 53. Viestintä (Kaikki ministeriöt)
- 54. Syrjäytymisen ja eriarvoisuuden ehkäiseminen (STM, OKM, TEM)
- 55. Vapaaehtoistoiminnan edistäminen (Kaikki ministeriöt ja järjestöt)
- 56. Väestön toipuminen (Kaikki ministeriöt ja järjestöt)

Johtaminen

- 1. Valtion ylimmän johdon päätöksenteon tukeminen ja toimintaedellytysten turvaaminen (VNK)
- 2. Valtion ylimmän johdon tilannekuvan ylläpitäminen (VNK, muut ministeriöt)
- 3. Viestinnän toimivuus (VNK, muut ministeriöt)

Talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus

- 27. Taloudellisten voimavarojen hankkiminen ja kohdentaminen (VM)
- 28. Rahoitusjärjestelmän toiminnan turvaaminen (VM)
- 29. Julkisen hallinnon toimintaedellytysten ja palvelujärjestelmän toiminnan turvaaminen (VM, SM, muut ministeriöt)
- 30. Vakuutustoiminnan turvaaminen (STM)
- 31. Energiahuollon turvaaminen (TEM)
- 32. Sää- ja olosuhdepalvelujen saatavuuden varmistaminen (LVM)
- 33. Liikenneverkkojen ja -palveluiden sekä huoltovarmuuteen liittyvien kuljetusten varmistaminen (LVM, TEM, VM, STM, SM, PLM)
- 34. Viestintäverkkojen ja palveluiden saatavuuden, turvallisuuden ja toimintavarmuuden varmistaminen (LVM)
- 35. Kyberturvallisuuden yhteistoimintamallin ylläpitäminen (LVM, muut ministeriöt)
- 36. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien toimivuuden sekä keskeisten tarvikkeiden saatavuuden turvaaminen (STM, TEM, VM)

- 37. Ympäristön muutosten, luontokadon ja ilmastomuutoksen havainnointi ja seuranta sekä niistä aiheutuvien uhkien torjunta ja muutoksiin varautuminen (YM, MMM, muut ministeriöt)

- 38. Jätehuollon turvaaminen (YM)
- 39. Rakentamisen turvaaminen (YM)
- 40. Asumisen turvaaminen (YM)

- 41. Vesihuollon turvaaminen (MMM, STM, YM)

- 42. Tulva- ja kuivuusriskien hallinta ja patoturvallisuuden varmistaminen (MMM)

- 43. Työvoiman saannin turvaaminen (TEM)

- 44. Elintärkeän teollisuus- ja palvelutuotannon turvaaminen (TEM)

- 45. Elintarvike- ja päivittäistavarahuollon turvaaminen (MMM, TEM, STM, UM, VM)

- 46. Avaruuspalveluiden saatavuuden varmistaminen (TEM, LVM, PLM, SM, UM, MMM, YM, OKM)

Sisäinen turvallisuus

- 11. Oikeusjärjestelmän toimintakyvyn turvaaminen (OM, SM)
- 12. Vaalien toimeenpanon ja demokratian edellytysten turvaaminen (OM)
- 13. Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen (SM)
- 14. Yhteiskuntajärjestystä vaarantavan rikollisuuden torjunta (SM, OM)
- 15. Rajaturvallisuuden varmistaminen (SM)
- 16. Ulkomaan tavaraliikenteen toimitusketjujen turvallisuuden ja tavaraturvallisuuden varmistaminen (VM)
- 17. Väestön suojaaminen (SM)

Kansainvälinen ja EU-toiminta

- 4. Suomen toiminta Euroopan unionissa; EU-asioiden kansallisen valmistelun ja käsittelyn, yhteisvastuun sekä keskinäisen avunannon turvaaminen (VNK, muut ministeriöt)
- 5. Kansainvälisten suhteiden ylläpitäminen ja kehittäminen (UM, muut ministeriöt)
- 6. Kansainvälinen kriisinhallinta, humanitaarinen apu sekä kansainvälinen pelastustoiminta (UM, PLM, SM, VNK, STM, OM)
- 7. Suomalaisten suojeleminen ja avustaminen ulkomailla (UM)
- 8. Suomen ulkomaankaupan sujuvuuden varmistaminen (UM, TEM, MMM, SM, LVM, VM, STM, muut ministeriöt)

Puolustuskyky

- 9. Suomen sotilaallinen puolustaminen (PLM)
- 10. Kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittaminen (PLM, muut ministeriöt)

- 18. Meripelastuksen suorituskyvyn varmistaminen (SM)
- 19. Hätäkeskustoiminta (SM, STM)
- 20. Pelastustoimi (SM, STM)
- 21. Maahanmuuton prosessien turvaaminen (SM, UM, TEM)
- 22. Laajamittaisen tai välineellistetyn maahantulon hallinta (SM)
- 23. Ympäristövahinkojen torjunta ja ennaltaehkäisy (SM, YM, LVM, TEM, PLM)

- 24. Biologisiin uhiin varautuminen (STM, MMM, PLM, YM, UM, SM, VM, TEM)
- 25. Säteilyvaaratilanteisiin varautuminen (STM, SM, MMM, YM, PLM, TEM)
- 26. Kemikaaliuhkiin varautuminen (STM, SM, YM, PLM, TEM, LVM, VM)

Maaseudun kehittäminen sekä maa- ja elintarviketalous

- Tehtävät siirtyvät kokonaisuudessaan elinvoimakeskuksiin
- Yhteensä noin 500 henkilötyövuoden tehtäväkokonaisuus
- Sijoittuvat jokaisen elinvoimakeskuksen maaseutu- ja ympäristöosastolle
- Nykyiset valtakunnalliset keskittämiset säilytetään
- MMM ja Ruokavirasto tulos- ja toimialaohjaavat tehtäviä

HTV 2024 ilman vyörytystä

Maaseudun kehittäminen	234
• Yritys-, hanke ja rakennetukien toimeenpanotehtävät	
Maatalous	224
• Viljelijätukien valvonta ja siihen liittyvät tehtävät	
• Ympäristökovaukset, ympäristösopimukset	
• Luonnonmukaisen tuotannon korvaus	
• Tiettyjen kansallisten tukien toimeenpanotehtävät	
Elintarvikeketjun valvontatehtävät	45

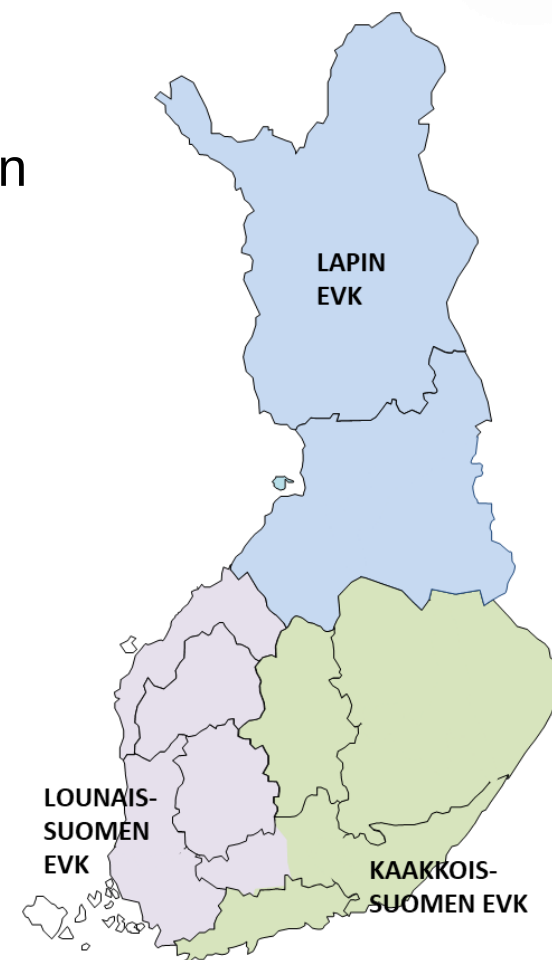
Kalataloustehtävien keskittäminen säilyy

- Kalataloustehtävät siirtyvät kokonaisuudessaan elinvoimakeskuksiin
- Kalataloustehtävät sijoittuvat maaseutu- ja ympäristöosastoille kalatalousyksiköihin nykyistä vastaavalla aluejaolla, LOS, ITÄ, LAP
- Nykyiset valtakunnallisesti keskitetyt kalataloustehtävät säilytetään, mm. yhteisen kalastuspolitiikan valvonta

Elinvoimakeskusten vesitaloustehtävät keskitetään kolmelle osastolle

- ELY-keskusten vesitaloustehtävät siirtyvät pääosin elinvoimakeskuksiin ja myös Lupa- ja valvontavirastoon
- Kolmeen elinvoimakeskukseen perustetaan vesitaloustehtäviä hoitava osasto
- Lisäksi säilytetään neljä valtakunnallisesti keskitettyä tehtävää
 - LOS - Valtion vesistörakenteiden ylläpito, sijoitettuna Etelä-Pohjanmaalle ja Pohjanmaalle
 - KAS - Vesihuoltotehtävät
 - LAP - Ilmastonmuutokseen sopeutuminen sekä maatalouden ja maankäyttösektorin ilmastotoimet
 - LAP - Patoturvallisuustehtävät

Osa vesitaloustehtävistä siirtyy Lupa- ja valvontavirastoon

- Lupa- ja valvontaviraston vesitaloustehtävissä on liityntäpinta elinvoimakeskusten tehtäviin
 - Vesilain mukaiset lupatehtävät Aluehallintovirastoista ja lupaehtojen valvonta ELY-keskuksista
 - Vesitaloustehtäviä hoitava elinvoimakeskus vastaa vesilain viranomaistehtävistä
 - Monissa vesilain tiedonsaanti-, muutoksenhaku- ja vireillepanoasioissa rinnakkainen toimivalta
 - Vesienhoidon ja merenhoidon koordinaatio- ja suunnittelutehtävät
 - EVK:lla on sekä vesitalouden että kalatalouden toimeenpano- ja tukitehtäviä
- Y-aspa siirtyy Lupa- ja valvontavirastoon ja palvelee edelleen elinvoimakeskusten vesitalousasioissa

Vieraslajitehtävät kootaan Lupa- ja valvontavirastoon

- Vieraslajiriskien hallinnan lupa- ja valvontatehtävät kootaan valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon
 - Etelä-Suomen AVIn lupa- ja valvontatehtävät
 - ELY-keskusten valvontatehtävät, osana luonnonsuojelun valvontatehtäviä
 - Kainuun ELY-keskuksen vieraslajikoordinaattori
- Tehtävät sijoittuvat Ympäristö-osastolle
 - Myös kansalaisten vieraslajikysymyksiin vastaamisessa keskeinen Y-aspa Ympäristö-osastolla
- Tärkeää säilyttää toimiva yhteistyö kaikkien vieraslajiriskien hallinnan toimijoiden kesken
- Kunkin toimijan vastuulla edelleen hävittäminen ja huolehtiminen, myös elinvoimakeskuksella omissa tehtävissään

Ympäristöterveydenhuollon tehtävät siirtyvät Ruokavirastoon

- Aluehallintovirastojen MMM:n toimialan ympäristöterveydenhuollon tehtävät ja resurssit siirtyvät Ruokavirastoon 1.1.2026
- Nykyisin aluehallintovirastoissa tehtäviä hoidetaan n. 63 htv:llä
 - mm. eläinten hyvinvointi, eläintaudit, ja elintarvikevalvonta
 - koe-eläimiin ja poronhoidon valvontaan liittyvät tehtävät
- Valvonta- ja tarkastustehtäviä hoidetaan jatkossakin valtakunnallisesti, maantieteellisesti ja osaamisen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla
- Tavoitteena yhtenäistää eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa ja elintarvikevalvontaa, vähentää päällekkäisyyksiä ja joustavoittaa resurssien käyttöä erityisesti häiriötilanteissa

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Elinvoimakeskukset – Ajankohtaisia YMstä

Sidosryhmätilaisuus
14.5.2025

Saara Bäck, Juhani Gustafsson & Laura Keski-Hakuni

Elinvoimakeskusten tehtäviä

Maaseutu

Maa- ja puutarhatalous, maaseudun kehittäminen, kala- ja porotalous, elintarvikkeet, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus ja laatu, luonnonmukainen tuotanto, eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvinterveys sekä vesitalous, valvonta

Maahanmuutto

Työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto, maahanmuuttajien kotoutumisen ja hyvien väestösuhteiden edistäminen

Liikenne

Liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot sekä maanteiden pito

Ympäristö

Luonnon monimuotoisuuden hyvän tilan edistäminen sekä kulttuuriympäristön hoito, vesien hyvän tilan edistäminen, alueidenkäytön ja ilmastotyön edistäminen, ympäristökasvatus

Elinkeinot ja työllisyys

Työllisyyden edistäminen, työvoiman osaaminen, yritystoiminnan kestävä kasvu, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, kansainvälistyminen ja kilpailukyky sekä energiantuotanto

Rahoitus, kehittäminen ja seuranta

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman sekä maataloustuki- ja maaseuturahaston tukien hallinnointi, alueiden kehittäminen

EVK:n ympäristötehtävistä

- *Luonnon monimuotoisuuden hyvän tilan edistäminen*
- Edistämistehtävät vapaaehtoisen luonnonsuojelun edistämistehtävät (METSO- ja HELMI-ohjelmat)
- *Kulttuuriympäristön hoito*
- kulttuuriympäristön hoidon edistäminen mm. rakennusperinnön hoitoavustusten jakamisen ja siihen liittyvän seurannan kautta, asiantuntijana alueidensa kehittämishankkeissa
- *Vesien ja meren hyvän tilan edistäminen*
 - toimenpiteitä toteutetaan paikallisesti ja alueellisesti yhteistyössä
- *Alueidenkäytön tehtävät*
- kestävän yhdyskuntarakenteen, ilmastotavoitteiden, kiertotalouden ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen rakennetussa ympäristössä
- *Ilmasto- ja kiertotalouden edistäminen,*
- keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman (Kaisu) toimeenpanoa edistäviä hankkeita ja toimii kansallisesti merkittävien ilmastohankkeiden partnerina

YM:n näkökulmia elinvoimakeskusten tehtävistä

- Elinvoimakeskukset ovat aktiivisia toimijoita ympäristö-, luonto-, vesi-, alueidenkäyttö- ja ilmastotavoitteiden edistämisessä
- EVK-lain 1.2 § (Elinvoimakeskusten asema ja toiminta-ajatus) sisältää laajan määritelmän elinvoimalle, ja YM:n tehtävät ovat osa kokonaisuutta
- Ympäristönäkökulma on olennainen osa elinvoimakeskusten toimintaa, myös elinkeino- ja rahoitustehtäviä, jolla vahvistetaan eri toimijoiden, kuten alueen muiden viranomaisten, sidosryhmien ja yritysten osallistumista, sitoutumista sekä onnistumista alueiden kehittämiseen tähtäävissä hankkeissa.
- Ympäristötehtävien kokoaminen samalle Maaseutu- ja ympäristöosastolle lisää tehtävien välistä synergiaa ja lisää niiden yhteiskunnallista vaikuttavuutta.
- Ympäristöosaamisella sekä ohjelma- ja hanketyöhön osallistumalla sekä tarjoamalla erilaisia rahoituskeinoja voidaan edistää alueiden kehittymistä.

YM:n näkökulmia elinvoimakeskusten tehtävistä

- Yhteistyö elinvoimakeskusten ja Lupa- ja valvontaviraston välillä on tiivistä ympäristötavoitteiden toteuttamiseksi
 - Tärkeää on varmistaa mm. tietojärjestelmien toimiminen LVV:n ja EVK välillä
 - Keskeistä edistämistehtävien onnistumisessa on
 - saumaton yhteistyö sekä osaamisen jakaminen,
 - yhteistyösuhteet alueella,
 - yhteistyömuotojen ja toimintatapojen kehittäminen sekä
 - verkostot ja synergioiden löytäminen tehtävien hoidossa.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Elinvoimakeskuksiin siirtyvät liikennetehtävät

Elinvoimakeskusten toimeenpanohankkeen sidosryhmätilaisuus 14.5.2025

Matleena Kurki-Suutarinen LVM

Muutokset liikennetehtävissä

- Julkisen henkilöliikenteen tehtävät
Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin
- Muut ELY-keskusten liikennetehtävät
elinvoimakeskuksiin
- Yhdeksän ELY-keskusten L-vastuualuetta -> 10
elinvoimakeskusta
 - Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan
liikennetehtävät yhteistyössä
 - Pohjanmaan elinvoimakeskus vastaa
kaikkien kolmen maakunnan alueella
nykyisen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen
Liikennejärjestelmäyksikön tehtävistä ja
Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus
nykyisen Tienpidon suunnittelu -yksikön
tehtävistä
- Elinvoimakeskusten alueissa muutoksia
nykyisten L-vastuualueiden alueisiin
 - Uudenmaan elinvoimakeskuksen
toimialueeksi tulee Uudenmaan maakunta
 - Päijät-Häme Uudenmaan ELY-
keskuksesta Kaakkois-Suomen
elinvoimakeskukseen
 - Kanta-Häme Uudenmaan ELY-
keskuksesta Sisä-Suomen
elinvoimakeskukseen
 - Kanta-Hämeen maakunnan alue siirtyy
Eteläiseltä hankinta-alueelta Läntiselle
hankinta-alueelle (Lounais-Suomen EVK)

Elinvoimakeskusten liikennetehtävät

- Tienpito
 - Hoito, kunnossapito, parantaminen, rakentamishankkeet, tienpidon luvat, maanhankinta
 - Elinvoimakeskukset yhdessä Väyläviraston kanssa suurimpia tilaajaorganisaatioita
- Liikennejärjestelmän toimivuus ja kestävyys
 - Liikennejärjestelmätyö, maankäytön suunnittelun yhteistyö, toimintaympäristön tilan seuranta
- Liikenneturvallisuus
 - Tienpidon toimet, yhteistyö
- Tie- ja liikenneolot
 - Palvelutason määrittäminen, esiselvitykset, kestävän liikkumisen edistäminen, tieympäristöasiat, liikenteen ohjaus ja nopeusrajoitusten asettaminen, tiestö-, liikenne- ja paikkatietojen ylläpito, saaristo- ja maantielauttaliikenne, varautuminen
- Yksityistieavustukset
- Keskitetyt tehtävät säilyvät
 - Neljä hankinta-aluetta (eteläinen (KAS), läntinen (LOU), itäinen (KES) ja pohjoinen (LAP), valtakunnallisesti keskitetyt tehtävät (vahingonkorvaukset ja ajoneuvojen siirrot (LAP), saaristoliikenne (LOU), teiden hoitourakoiden kilpailutus (LOU), tienpidon luvat (SIS), liikenteen asiakaspalvelut (SIS) sekä museo- ja perinneasiat (SIS)

Liikenteen asiakaspalvelu

- Väyläviraston, ELY-keskusten ja Fintraffic Oy:n yhteinen maantie-, rata- ja vesiväyläasioiden neuvontapalvelu
- Jatkaa elinvoimakeskusuudistuksen jälkeenkin
- Asiakkaan ei tarvitse tietää, mille taholle asia kuuluu (esimerkiksi minkä elinvoimakeskuksen hoidettavaksi)

Odotuksia ja tavoitteita

- Elinvoimakeskusten tehtävillä suuri merkitys alueiden toimivuudelle ja kehittämiselle
- Poikkihallinnollisuuden ja monialaisuuden hyödyntäminen -> tuloksellisuus ja vaikuttavuus
- Tiivis yhteistyö
- Elinvoimakeskusten ja Lupa- ja valvontaviraston saumaton vuorovaikutus

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Aluehallintouudistus ja elinvoimakeskusten toimeenpano

14.5.2025

Päivi Blinnikka, hankejohtaja
Työ- ja elinkeinoministeriö

Mitä virastoja uudistus koskee?

- Uusiin alueellisiin **elinvoimakeskuksiin** kootaan nykyisten ELY-keskusten ne tehtävät, jotka eivät siirry uudistuksen myötä muiden virastojen hoidettavaksi. Elinvoimakeskuksia perustetaan kymmenen.
- Uuteen valtakunnalliseen **Lupa- ja valvontavirastoon** kootaan pääsääntöisesti kaikki aluehallintovirastojen ja kaikki Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (VALVIRA) tehtävät sekä ELY-keskusten Y-vastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät.
- Ahvenanmaan valtionvirasto jatkaa toimintaansa Ahvenanmaan maakunnassa.
- Muutoksen on määrä tulla voimaan 1.1.2026

Elinvoimakeskusten asema ja toiminta-ajatus

Elinvoimakeskukset

- ovat työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan kuuluvia monialaisia valtion aluehallinnon viranomaisia
- edistävät alueiden elinvoimaa hoitamalla niille säädettyjä kehittämis-, rahoitus- ja toimeenpanotehtäviä
- toimivat asiakaslähtöisesti, digitalisaatiota hyödyntäen ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa

Elinvoimakeskusten toimintaa ohjaavat omilla toimialoillaan opetus- ja kulttuuriministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö ja ympäristöministeriö.

Elinvoimakeskusten tehtävien lähtökohtia

- Elinvoimakeskusten toiminnan lähtökohtana on alueellisuus.
- Perustellusta syystä ne voivat hoitaa tehtäviä laajemmalla alueella ja noin kolmasosa niiden tehtävistä on keskitetty.
 - palvelujen saatavuuden parantaminen ja asiakkaiden yhdenmukainen kohtelu
 - voimavarojen käytön tehostaminen, kielellisten oikeuksien edistäminen
 - erityisasiantuntemuksen saatavuus
 - tehtävän alueellinen luonne tai turvallisuuden kannalta kriittisten toimintojen ylläpito.
- Elinvoimakeskuksissa on niiden tehtävistä ja koosta riippuen vähintään kolme osastoa, jotka hoitavat 1) elinkeinojen ja osaamisen, 2) liikenteen ja 3) maaseutupalvelujen tehtäviä sekä ympäristötehtäviä.

Elinvoimakeskusten toimeenpano

I

**Valtion aluehallinnon
uudistus**

Elinvoimakeskusten
toimeenpanohanke

Elinvoimakeskusten toimeenpanohanke

- Työ- ja elinkeinoministeriö asetti syksyllä 2024 toimeenpanohankkeen elinvoimakeskusten suunnittelua ja perustamista varten.
- Valmisteluun on nimetty 13 työryhmää, joissa on mukana noin 130 henkilöä.
- Alueellista valmistelua varten on nimetty 10 alueellista muutoskoordinaattoria ja muutosryhmää.
- Toimeenpanon valmistelusta kokonaisuudessaan vastaavat hankejohtaja ja poikkihallinnollinen hankeryhmä.
- Alueellisesta valmistelusta vastaavat alueelliset muutosryhmät ja ELY-keskusten johto.
- Toimeenpanon valmistelu tehdään virastoissa omien töiden ohella.

Valmistelussa olevia kokonaisuuksia

- Asiakkuudet, sidosryhmäyhteistyö ja viestintä
- Elinvoimakeskus.fi –verkkosivut
- Johdon rekrytointi
- Henkilöstön muutosvalmennus
- Tietohallinto, digitalisaatio ja ICT
- Toimitilat
- Tiedolla johtaminen
- Henkilöstö- ja taloushallinto
- Asianhallinta ja arkistointi
- Valmius ja varautuminen
- Ohjaus, strategiat, tulossopimukset
- Elinvoimakeskusten organisaatiot

Elinvoimakeskusten toimialueet ja -paikat

1. Uudenmaan elinvoimakeskus

Uusimaa, päätoimipaikka Helsingissä

2. Lounais-Suomen elinvoimakeskus

Varsinais-Suomi, Satakunta ja Ahvenanmaa, päätoimipaikka Turussa ja toimipaikka Porissa

3. Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus

Etelä-Karjala, Kymenlaakso ja Päijät-Häme, päätoimipaikka Kouvolassa toimipaikka Lappeenrannassa ja Lahdessa

4. Sisä-Suomen elinvoimakeskus

Pirkanmaa ja Kanta-Häme, päätoimipaikka Tampereella ja toimipaikka Hämeenlinnassa

5. Keski-Suomen elinvoimakeskus

Keski-Suomi, päätoimipaikka Jyväskylässä

6. Itä-Suomen elinvoimakeskus

Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala, päätoimipaikka Kuopiossa, toimipaikat Mikkelissä ja Joensuussa

7. Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus

Etelä-Pohjanmaa, päätoimipaikka Seinäjoella

8. Pohjanmaan elinvoimakeskus

Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa, päätoimipaikka Vaasassa ja toimipaikka Kokkolassa

9. Pohjois-Suomen elinvoimakeskus

Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu, päätoimipaikka Oulussa ja toimipaikka Kajaanissa

10. Lapin elinvoimakeskus

Lappi, päätoimipaikka Rovaniemellä

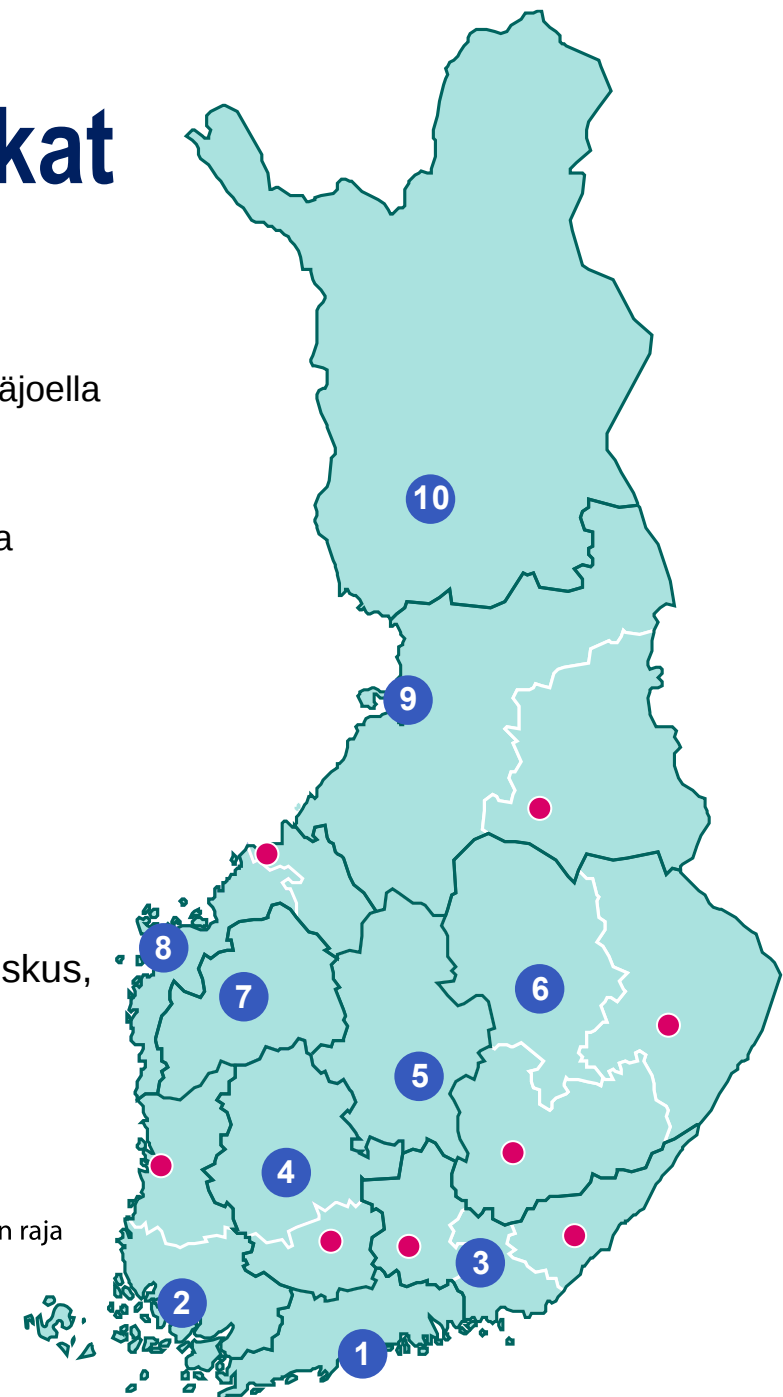
Lisäksi Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus, lyhenne KEHA-keskus

- Toimialueena koko Suomi

— Elinvoimakeskusalueen raja

● Päätoimipaikka

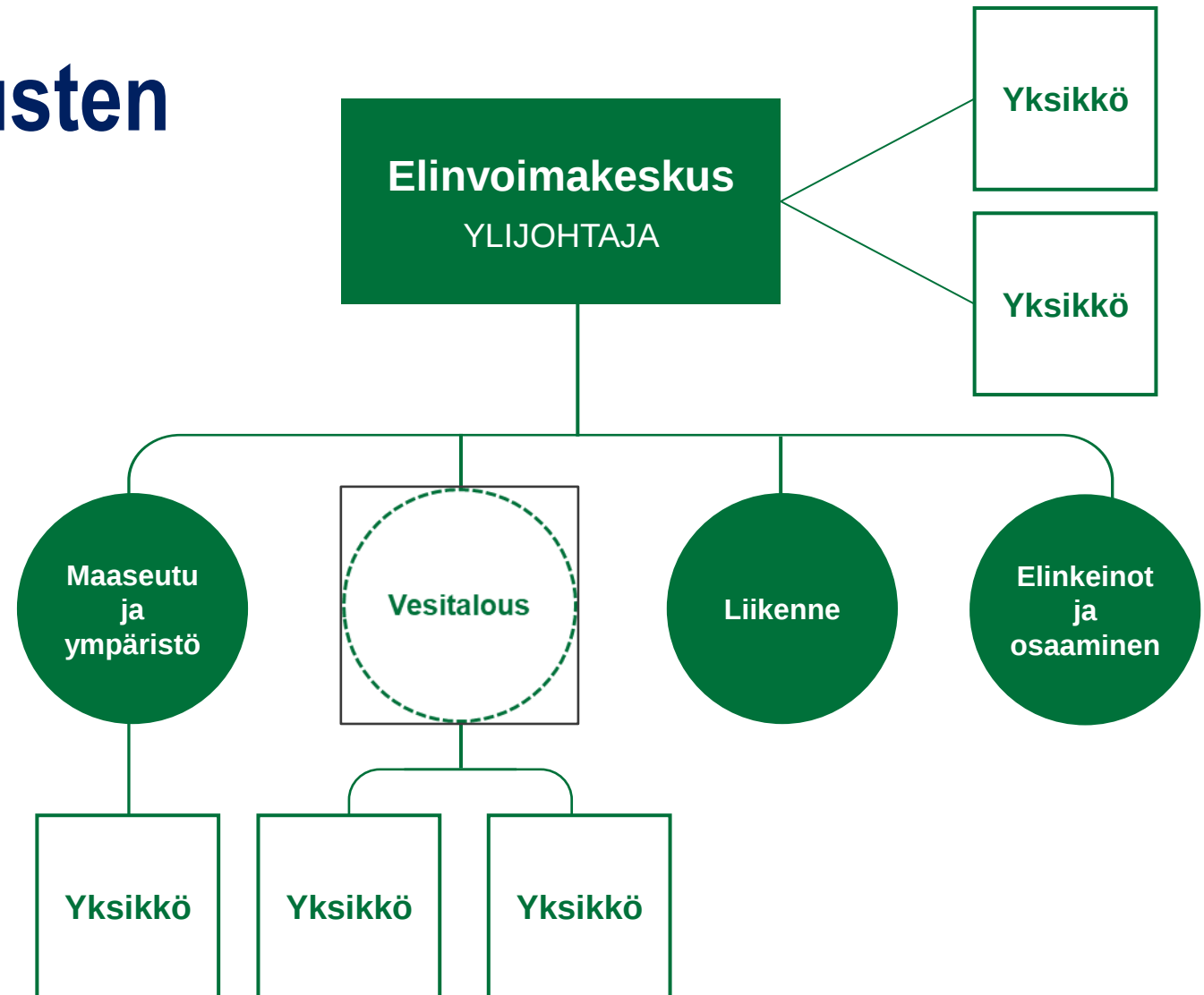
● Toimipaikka

Yleiskuva elinvoimakeskusten organisaatioista

Elinvoimakeskusten arvioitu henkilömäärä, arvio on tehty vuoden 2024 henkilötyövuositietojen pohjalta

- Henkilöstö yhteensä n. 2 000 henkilöä
- Toimintamenoilla palkatut, n. 65 – 320 henkilöä/elinvoimakeskus
- Elinvoimakeskusten osastojen arvioitu henkilömäärä n. 10 – 130 henkilöä/osasto
- Elinvoimakeskusta johtaa päätoiminen ylijohtaja
- Osastojen ja yksiköiden nimet samoin tehtävät ovat valmistelussa
- Vesitaloustehtävät Lounais-Suomen, Kaakkois-Suomen ja Lapin elinvoimakeskuksiin
- Yhteisiä palveluita ovat esim. strategia, tulossuunnittelu ja seuranta, viestintä, asiakkuus, yleiset kehittämistehtävät, varautuminen, tietoturva ja tietosuoja.
- Elinvoimakeskusten organisaatiot valmistuvat kesän 2025 aikana

Kiitos!

Päivi Blinnikka
paivi.ke.blinnikka@gov.fi

| Työ- ja elinkeinoministeriö

 **Valtion aluehallinnon
uudistus**

 Elinvoimakeskusten
toimeenpanohanke

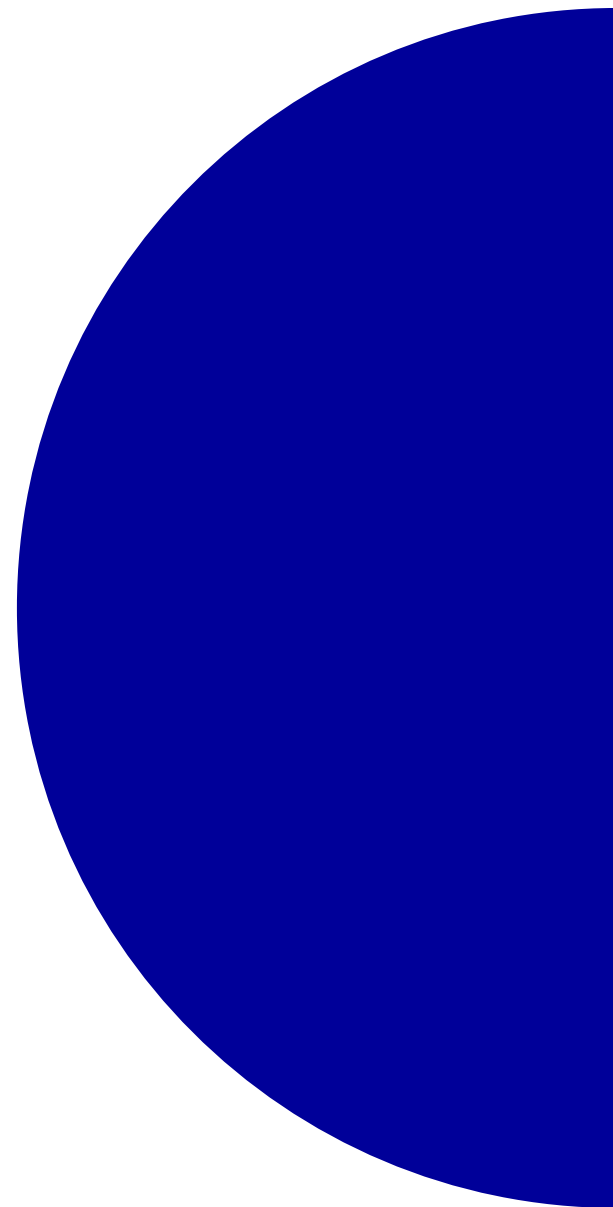
EVK valtakunnallinen
sidosryhmätilaisuus
14.5.2025

ELY-keskusten ylijohantajien kommenttipuheenvuoro

| Ylijohtaja Jaana Korhonen

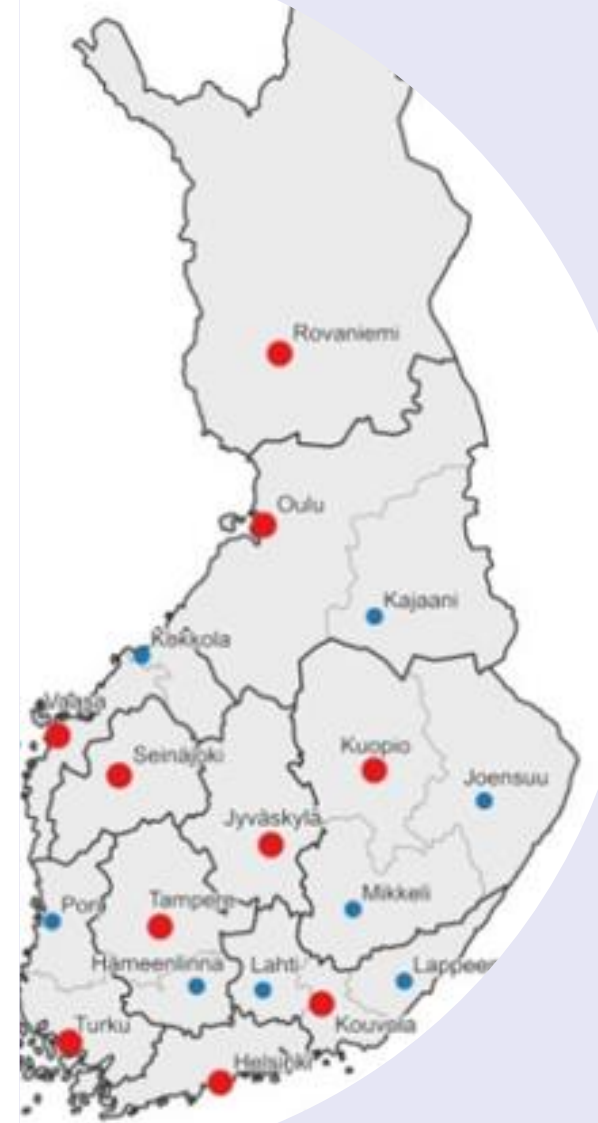
 **Valtion aluehallinnon
uudistus**

 Elinvoimakeskusten
toimeenpanohanke

Tulevat EVK:t

- Elinvoimakeskukset ovat jatkossa ainoita valtion aluehallinnon toimijoita: merkittävä poikkihallinnollinen yhteistyökumppani alueella – lähellä alueita
- EVK:lle siirtyvien tehtävien osalta tehtävät pysyvät pitkälti ennallaan nykytilanteeseen nähden, mutta toimialueissa tapahtuu muutoksia
- Elinvoimakeskukset kooltaan ja käytännön toiminnoiltaan keskenään erilaisia, mutta alueelle tuotettavat palvelut kaikkialla samoja
- Uudistusta valmistellaan valtakunnallisesti ja alueellisissa muutosryhmissä, valmistelu etenee aikataulussaan

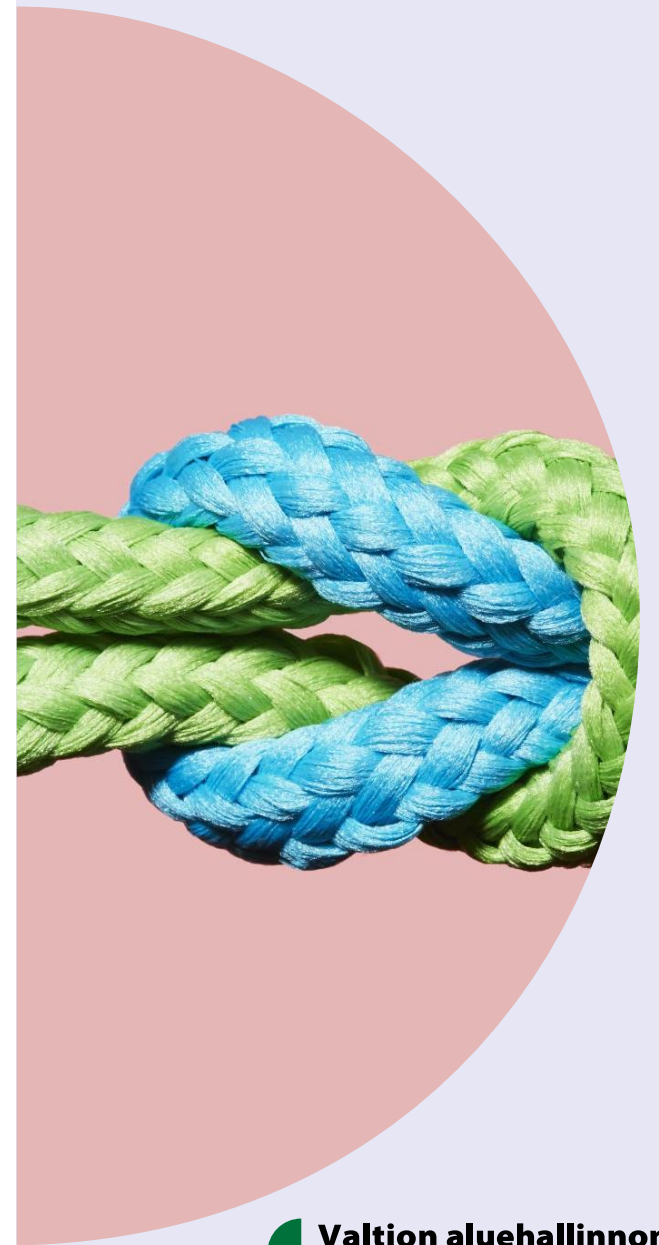
Tunnistettuja eroavaisuuksia

- Maakunnallisia eroja sidosryhmien tarpeissa ja yhteistyössä on havaittu jonkin verran, erityisesti maakuntien kokoeroista johtuen. Eroja toiminta- ja järjestäytymistavoissa on tunnistettu, ja tapauskohtaisesti pohditaan, mikä toimintamalli vastaa parhaiten sidosryhmien tarpeisiin. Tärkeää on, että sidosryhmät kokevat olevansa tasapuolisia kumppaneita alueesta riippumatta.

Alueellisen valmistelun tilannekuvaa

- Kevään aikana EVK-alueilla on keskitytty organisaatorakenteen muodostamiseen ja tehtävien sijoittamiseen eri yksiköihin. Henkilöstön osallistaminen ja muutosvalmennusten suunnittelu ovat olleet keskeisiä. Lisäksi on valmisteltu elinvoimakeskuksen tarjoamia palveluita, viestintää ja sidosryhmäyhteistyötä. Useilla alueilla on myös painotettu poikkihallinnollisia tehtäviä ja prosessien kehittämistä.
- Syksyllä valmistelut keskittyvät käytännön työhön siirtymiseen ja elinvoimakeskuksen toimintayksiköiden prosessien viimeistelyyn. Tiedottaminen asiakkaille ja sidosryhmille jatkuu, ja organisaatiokulttuurin luominen on tärkeää. Muutosvalmennukset, asiantuntijatapaamiset ja työjärjestysvalmistelu ovat myös keskeisiä. Lisäksi suunnitellaan sidosryhmä- ja asiakkuusviestintää sekä henkilöstötilaisuuksia

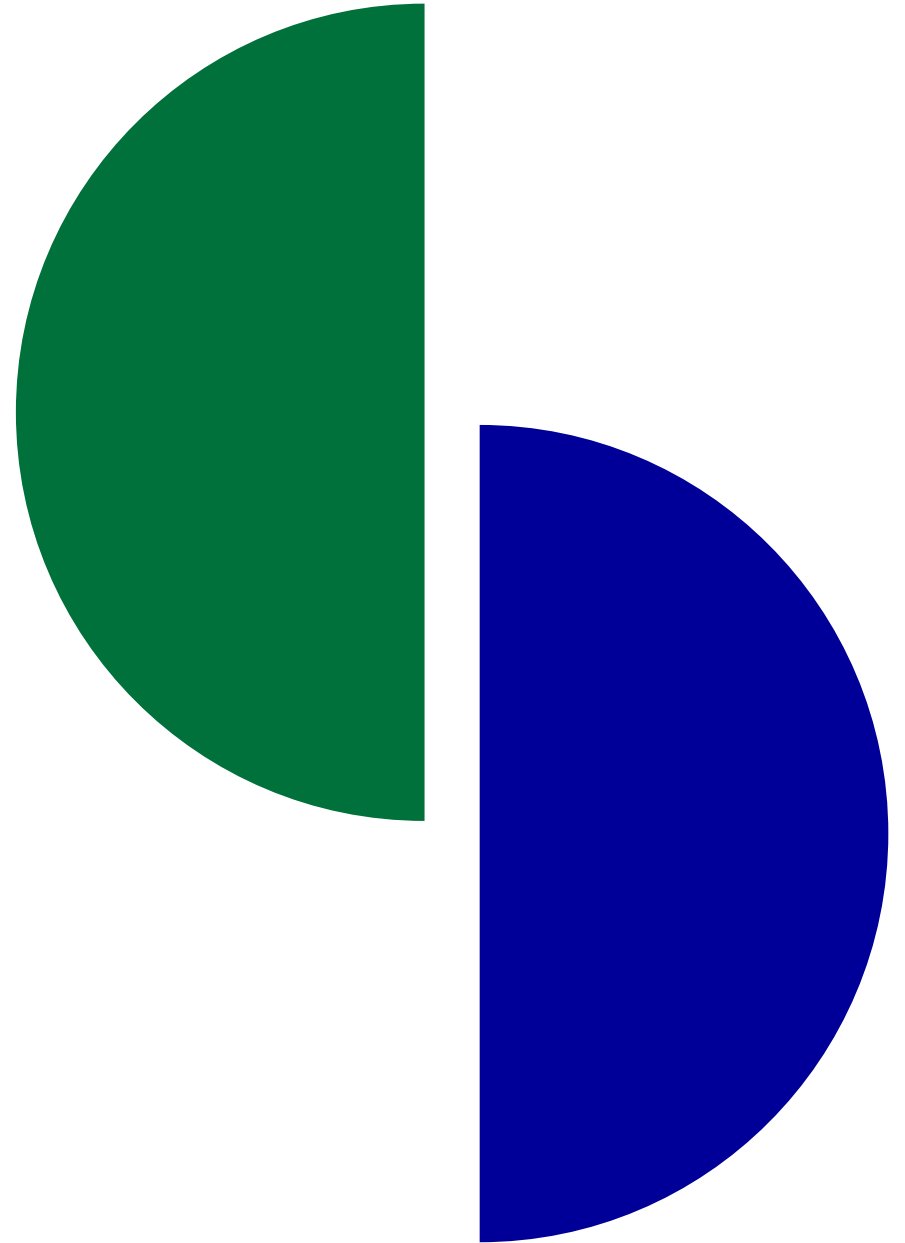
Alueellisen valmistelun sidosryhmäyhteistyö

- Sidosryhmäyhteistyö on tähän mennessä keskittynyt verkostojen kokouksiin, maakunnan yhteistyöryhmiin ja muihin säännöllisiin tapaamisiin, joissa kerrotaan valmistelun etenemisestä. Sidosryhmätyötä on linjattu ja priorisoitu, ja suunniteltu tapaamisia sidosryhmien kanssa.
- Suunnitelmissa on jatkaa sidosryhmäyhteistyötä verkostojen kokouksissa ja järjestää erillisiä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia. Keskeisten sidosryhmäorganisaatioiden johdolle ja asiantuntijoille on suunniteltu omia tilaisuuksia, joissa voidaan kertoa tulevasta muutoksesta ja kuulla sidosryhmiä. Tehostettua sidosryhmä- ja asiakaskohderyhmäviestintää on suunnitteilla syksyille.

Kiitos!

 **Valtion aluehallinnon
uudistus**

 Elinvoimakeskusten
toimeenpanohanke

14.5.2025 Elinvoimakeskusten toimeenpanohankkeen sidosryhmätilaisuus

Tuomas Ylitalo

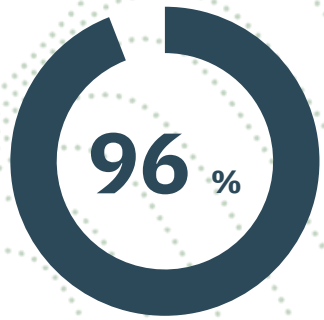
Asiantuntija

Yrittäjyys ja kansainvälinen kauppa -vastuualue

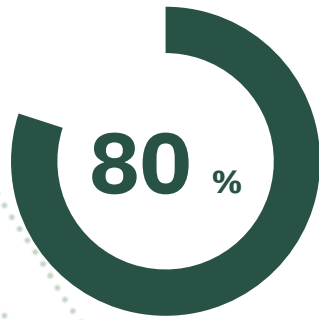
Kohti saumatonta yrittäjäpalveluketjua

Elinvoimakeskukset yrittäjäpalveluiden ytimeen

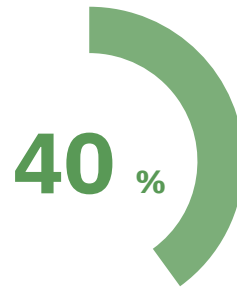
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

96 % EK:n
jäsenyrityksistä
edustaa pk-
sektoria

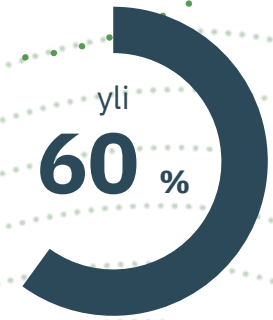
Alle 50 hengen
yritysten osuus
EK:n jäsenistöstä
on 80 %

Alle 10 hengen
yritysten osuus on
40 %

Jäsenyritysten
mediaanikoko on
12 henkilöä

Yli 60 %
jäsenyrityksistä
sijaitsee
Uudenmaan
ulkopuolella

Julkiset yrityspalvelut – missä yhdistävä punainen lanka?

TEHTÄVÄNÄ MENESTYVÄ SUOMI

Mitäs tässä onkaan tapahtunut viime vuosina?

Tavoitteet

Yritys- ja TE-palvelut kootaan yhdeksi julkiseksi kasvupalveluksi. Tavoitteena ovat asiakaslähtoisemmät palvelukokonaisuudet, parempi vaikuttavuus, kasvun ja liiketoimintalähtöisyyden lisääminen sekä valinnanvapauden edellytysten parantaminen.

Toteuttaa hallitusohjelman tavoitteita

Sipilä

Työllisyys ja kilpailukyky

Kärkihankkeet

Kilpailukyyn vahvistaminen elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla

Toimenpiteet

Kasvun voimistaminen ja kilpailun lisääminen

Sipilän hallitus
2015-2019

Työllisyysalueet

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025.

Työllisyysalueita on yhteensä 45. Kunnat ja kuntien muodostamat yhteistoiminta-alueet ilmoittivat työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun loppuun 2023 mennessä, miten ne aikovat järjestää palvelut. Alueista kuudelle myönnettiin vuoden 2023 lopussa poikkeuslupa järjestää palvelut alle 20 000 henkilön työvoimapohjalla. Neljän alueen osalta valtioneuvosto teki päätöksen työllisyysalueesta helmikuussa 2024.

Työllisyysalueista yhteensä

- 39 järjestää työvoimapalvelut vastuukuntamallilla
- 2 järjestää työvoimapalvelut kuntayhtymämallilla (Suupohjan ja Kympin työllisyysalueet)
- 4 kuntaa järjestää työvoimapalvelut itse (Lahti, Kouvola, Helsinki, Vantaa)

Mikäli työllisyysalueen jäsenkunnissa tai osapuolissa tapahtuu muutos, muutoksesta on ilmoitettava työ- ja elinkeinoministeriölle ([Järjestämislaki 380/2023 15§](#)).

16.11.2020 | Tuomas Ylitalo

Anteeksi, mutta mihin unohtui yrityksille suunnattujen palveluiden kehittäminen?

Yrityksille suunnatuissa työllisyyttä edistävissä palveluissa on paljon kehitettävää, jotta ne palvelisivat yrityksiä parhaalla mahdollisella tavalla. Nykyinen hallitus on kuitenkin unohtanut yrityspalveluiden kehittämisen. Millaisia palveluita yrityksille on saatavilla, ja miten niitä tulisi parantaa?

Kauppalehti 30.1.2024

YRITYSPALVELUT

Mielipidekirjoitus / Alueelliset yrityspalvelut eivät saa näivettyä uudistuksessa

Työvoimapalvelut ovat vain yksi osa yritysten tarvitsemaa palvelupalettia, kirjoittaa Tuomas Ylitalo EK:sta.

Lukijoilta

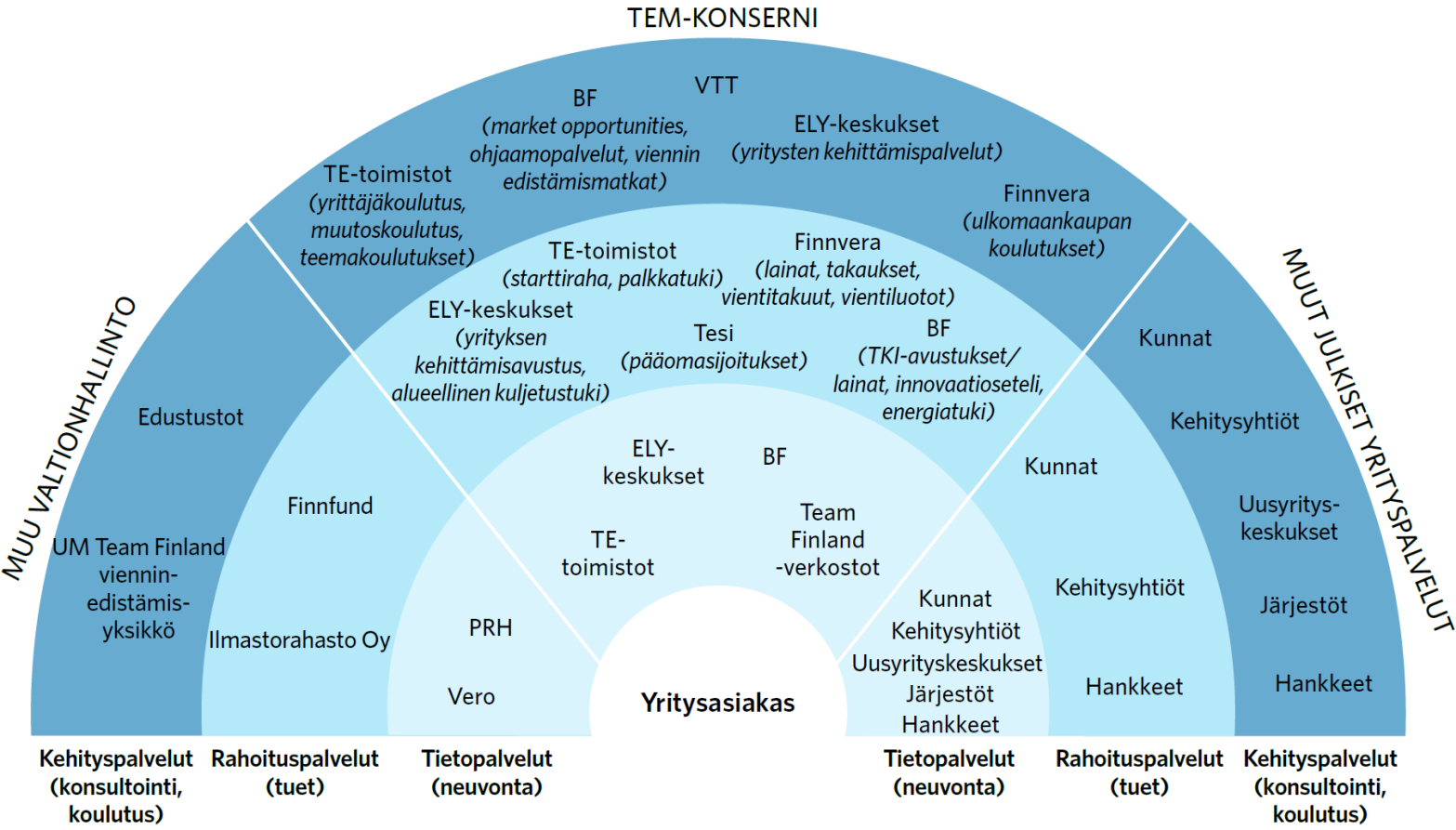
Elinvoimakeskukset yrityspalveluiden ytimeen

Yrityspalveluiden tulevaisuus nousee tai kaatuu pitkälti elinvoimakeskusten varassa, kirjoittaa Elinkeinoelämän keskusliiton asiantuntija Tuomas Ylitalo mielipiteessään.

Turun Sanomat
7.3.2025 5.00

Rinteen / Marinin
hallitus
2019-2013

VTV Tarkastuskertomus 5/2023: Julkisen yrityspalvelujärjestelmän toimivuus

Tarkastusviraston suositukset

1. Työ- ja elinkeinoministeriön tulisi yhteistyössä ulkoministeriön kanssa selkeyttää yrityspalvelujärjestelmää. Ministeriöiden välistä työnjakoa tulisi täsmentää ja palveluita tarjoavien organisaatioiden rooleja tulisi selkeyttää. Järjestelmää selkeytettäessä tulisi turvata yrityksille tärkeää palvelujen ennustettavuus ja jatkuvuus.
2. Työ- ja elinkeinoministeriön tulisi kehittää sellaisia toiminnan mittareita, jotka tukevat eri toimijoista muodostuvan kokonaisuuden tuloksellisuutta paremmin.
3. Työ- ja elinkeinoministeriön tulisi kehittää asiakastietojärjestelmien käytettävyyttä niin, että toimijoiden välinen tiedonvaihto yhdenmukaistuu sekä asiakastiedon laatu ja hyödynnettävyys paranevat.
4. Työ- ja elinkeinoministeriön tulisi virtaviivaistaa ohjausta esimerkiksi siten, että palvelujärjestelmän ohjaus työ- ja elinkeinoministeriössä keskitetään yhdelle osastolle.

Tarkastuksen jälkiseurannassa tarkastusvirasto tulee selvittämään, mihin toimiin tarkastuskertomuksessa esitettyjen kannanottojen perusteella on ryhdytty. Jälkiseuranta tehdään vuonna 2026.

Julkisten toimijoiden rahoitus yrityksille

● = Vientiin ja kansainvälistymiseen kohdistuva rahoitus | A= avustus, O= oman pääoman ehtoinen, T= takaus, V= vieraan pääoman ehtoinen

Ohjesivulle klikkaamalla rahoitusinstrumenttia

ALKUVAIHE	TKI-TOIMINTA	KASVUVAIHE	Myönnetty rahoitus, 2023	
Alkutakaus (T) Finnvera-laina (V)	Digitalisaatio ja innovaatiolaina (V) Ilmasto ja ympäristölaina (V) Ympäristötakaus (T)	Pk-takaus (T) Finnvera-takaus (T) Yrittäjälaina (V) ● Kansainvälistymistakaus (T) ● Kasvulaina (V) ● Kansainvälistymislaina (V) ● Joukkovelkakirjarahoitusta (V) ● Vientitakaus (T) ● Vientiluotto ostajalle (V) ● Vekselirahoitus (V) ● LRS-takaus (T) Laina mikroyritysten kasvuun (L) Siltarahoitusta (L)	1938 milj. € (1139 milj. €, 2022)	Lainat 55 % Takaukset 37 % Vientitakaukset 8 % Sis. kotimaan rahoitus, pl. vientitakuut ja muut erityistakaukset.
● NIY-rahoitus (A) ● Innovaatioaseteli (A) ● Tempo-rahoitus (A)	● Into-rahoitus (A) ● T&K ja pilotointi rahoitus (A,V) ● Veturiyritysten rahoitus (A) ● Co-Innovation rahoitus (A) ● Laivanrakennuksen innovaatiotuki (A) ● Valmistelurahoitus (A) Energiatuki (A)	● Talent-rahoitus (A) ● Group Explorer (A) ● Market Explorer (A) ● Exhibition Explorer (A) ● AV-tuotantokannustin (A)	726 milj. € (826 milj. €, 2022)	Avustukset 62 % Lainat 20 % Tutkimusrahoitus 18 %
● Venture Capital sijoitukset (O)		● Kasvusijoitukset (O) ● Teolliset sijoitukset (O)	235 milj. € (297 milj. €, 2022)	Tehdyt sijoitukset ja sijoitussitoumukset
Maaseudun yritystuet (A)	● Yrityksen kehittämisavustus (A)	RekryKoulutus-rahoitus (A)	175,6 milj. € n/a	Yrityksen kehittämisavustus Muut
	MSCA-toimet (A) Euroopan puolustusrahasto (A) Verkkojen Eurooppa (A,V) Hiili- ja terästudkimusrahasto (A) Life-ohjelma (A)	● EIC-Acceleration-rahoitus (A,O) Innovaatorahasto (A) EIP:n suora rahoitus (V) Digitaalinen Eurooppa (A) ● Sisämarkkinaohjelma (A) ● Luova Eurooppa (A)	n/a	

6 **Huom.** Osa rahoitusinstrumenteista voi soveltua moneen eri vaiheeseen. Toimijoilla voi olla myös listauksessa mainitsemattomia rahoitusinstrumentteja. Aikaisemmin toimineen Ilmastorahaston (rahoituspäätösten volyymi 54 milj. € vuonna 2023) toiminta lakkaa vuonna 2024 kokonaisuudessaan.

Päivitetty 1.10.2024

FINNVERA

BUSINESS FINLAND

Tesi

ELY-keskus

EU-rahoitus

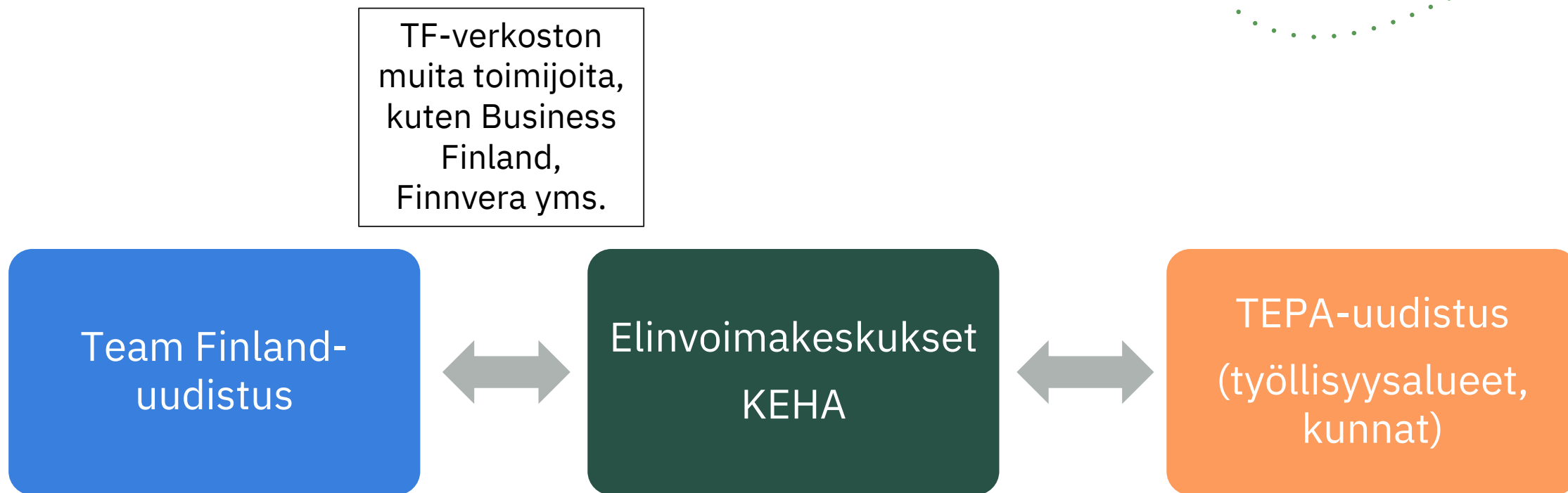
EK on tunnistanut seuraavat 10 tavoitetta; joiden suuntaan julkisia vienninedistämispalveluita ja Team Finlandin koneistoa olisi tärkeää kehittää:

- 1 RIITTÄVÄT RESURSSIT**
Vienninedistämisen resurssit tulisi nostaa pitkäjännitteisellä työllä kilpailijamaiden tasolle. Tänään olemme kaukana siitä.
- 2 TARVE FOKUSOIDA**
Resurssiniukkuuden myötä markkinoita on kyettävä priorisoimaan ja palveluita fokusoimaan. Palveluita on suunnattava erityisesti kasvu- ja kansainvälistymiskykyisille ja -haluisille yrityksille vaikuttavuuden vahvistamiseksi.
- 3 MONIPUOLINEN OSAAMINEN**
Yritysten vientiä tukevien palveluiden laatu syntyy erityisesti kohdemaassa toimivien asiantuntijoiden maa- ja markkinaosaamisesta sekä paikallisista verkostoista.
- 4 YHTEISET TAVOITTEET, SELKEÄ JOHTAMINEN JA VASTUUT**
Kaikilla Team Finland -toimijoilla ja -kumppaneilla on oltava yhteinen käsitys toiminnan tavoitteista, johtamisesta ja vastuista.
- 5 KYSYNTÄÄN VASTAAVA TARJONTA**
Olennaista on tunnistaa paikallinen markkinatarve ja kysyntä erilaisille kaupallisille ratkaisuille, minkä jälkeen Suomesta on löydettävä nopeasti ja joustavasti oikeanlaista yritystarjontaa.
- 6 SELVÄ PALVELUPOLKU**
Maakunnasta maailmalle -palvelupolkua on selkiytettävä ja parannettava. Yritykset arvostavat asiakaskohtaista palvelua yleisen "yhden luukun palvelun" sijasta.
- 7 KASVUYRITYSTEN ERITYISTARPEET**
Suurten ja pienempien yritysten tarpeet ovat usein erilaisia ja Team Finlandin on vastattava molempiin. Viennin ja vientiyritysten määrä saadaan kasvuun, jos onnistumme hallitusohjelman mukaisesti kaksinkertaistamaan Mittelstand-yritysten määrän vuoteen 2030 mennessä.
- 8 RIPEÄ REAKTIOKYKY**
Parannetaan Team Finland -verkoston kykyä vastata nopeasti uusiin tilanteisiin ja tarpeisiin sekä luodaan tätä varten ennalta määritellyt menettelytavat.
- 9 KUMPPANUUS ELINKEINOELÄMÄN KANSSA**
Yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa on tiivistettävä Team Finland -toiminnan kaikilla tasoilla.
- 10 TOIMINTAKYKY MUUTOSTEN KESKELLÄ**
Vienninedistämisen kokonaisuus on säilytettävä jatkuvasti täysin toimintakykyisenä. Kehittämistyötä on tehtävä kiinteänä osana yrityspalveluiden kokonaisuutta ja yhteys TEM-konserniin säilytettävä.

Elinvoimakeskukset – EK:n näkökulmia jatkovalmisteluun

TEHTÄVÄNÄ MENESTYVÄ SUOMI.

Siilomainen valmistelu jatkuu – kuka katsoo kokonaisuuden perään?

"Elinvoimakeskukset edistävät elinvoimaa. Elinvoimalla tarkoitetaan tässä laissa kokonaisuutta, joka kuvaa alueen ja sen elinkeinotoiminnan kestäväää kasvua ja puhdasta siirtymää, uudistumista ja kilpailukykyä sekä yrittäjyyden toimintaedellytyksiä, ruuantuotannon ja muun elinkeinotoiminnan kannattavuutta ja toimivia liikenneyhteyksiä, luonnonvarojen kestäväää käyttöä, luonnon monimuotoisuutta ja ympäristön hyvää tilaa, huoltovarmuutta ja turvallisuutta, työvoiman osaamista, työllisyyttä ja asukkaiden hyvinvointia sekä muita alueen vetovoimaa lisääviä tekijöitä."

Mitä
elinvoimakeskuksilla
tavoitellaan?

Ketkä ovat sen
asiakkaita?

Miten tätä kaikkea
mitataan?

Kuten ennen?

Työvoimapalvelut?

Kasvu ja
kansainvälistyminen?

1 §

Elinvoimakeskusten asema ja toiminta-ajatus

Monialaisia erikseen säädettyjä kehittämis-, rahoitus- ja toimeenpanotehtäviä varten ovat valtion aluehallintoon kuuluvat elinvoimakeskukset. Elinvoimakeskukset kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan.

Elinvoimakeskukset edistävät elinvoimaa. Elinvoimalla tarkoitetaan tässä laissa kokonaisuutta, joka kuvaa alueen ja sen elinkeinotoiminnan kestävästä kasvusta ja puhdasta siirtymää, uudistumista ja kilpailukykyä sekä yrittäjyyden toimintaedellytyksiä, ruuantuotannon ja muun elinkeinotoiminnan kannattavuutta ja toimivia liikenneyhteyksiä, luonnonvarojen kestävästä käytöstä, luonnon monimuotoisuutta ja ympäristön hyvää tilaa, huoltovarmuutta ja turvallisuutta, työvoiman osaamista, työllisyyttä ja asukkaiden hyvinvointia sekä muita alueen vetovoimaa lisääviä tekijöitä.

Elinvoimakeskukset toimivat asiakaslähtöisesti, digitalisaatiota hyödyntäen ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

2 §

Elinvoimakeskusten tehtäväryhmät ja tehtävät

Elinvoimakeskukset hoitavat niille erikseen säädettyjä tehtäviä seuraavissa tehtäväryhmissä:

- 1) alueellisen työllisyyden, osaavan työvoiman saatavuuden sekä kulttuurin edistäminen;
- 2) maa- ja puutarhatalous, maaseudun kehittäminen, kala- ja porotalous, elintarvikkeet, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus ja laatu, luonnonmukainen tuotanto, eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvinterveys sekä vesitalous;
- 3) liikennejärjestelmän toimivuus ja kestävyys, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot sekä maanteiden pito;
- 4) yritystoiminnan kestävä kasvu, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, kansainvälistyminen ja kilpailukyky sekä energiantuotanto;
- 5) työperusteinen maahanmuutto, maahanmuuttajien kotoutuminen ja hyvien väestösuhteiden edistäminen;
- 6) luonnon monimuotoisuuden hyvän tilan edistäminen sekä kulttuuriympäristön hoito, vesien ja meren hyvän tilan edistäminen, alueidenkäytön ja ilmastotyön edistäminen sekä ympäristökasvatus;
- 7) eräät tässä momentissa mainittuihin tehtäväryhmiin liittyvät Euroopan unionin alue- ja rakennepoliittikan ohjelman välittävän toimielimen toimeenpanotehtävät sekä 2 kohdassa mainittuihin tehtäväryhmiin liittyvät Euroopan maatalouden tukirahaston ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston tukien toimeenpanotehtävät sekä delegoidut maksajavirastotehtävät.

Elinvoimakeskusten tehtävänä on lisäksi:

- 1) alueiden kehittäminen, yrittäjyyden ja elinkeinotoiminnan edistäminen, yritystoimintaa edistävä neuvonta, palveluohjaus ja verkostotyö sekä työelämän laadun edistäminen;
 - 2) tuottaa ja jakaa ympäristöä koskevaa tietoa, parantaa ympäristötietoutta sekä edistää ympäristöhankkeiden toteuttamista ja toteuttaa ympäristöhankkeita;
 - 3) valvoa yleistä etua kalatalousasioissa ja sille laeissa hoidettaviksi säädettyissä vesitalousasioissa, huolehtia valtion vesitaloudellisista luvista ja yksityisoikeudellisista sopimuksista ja valtion vesistö rakenteista sekä edistää maa- ja metsätalouden vesienhallintaa.
- Elinvoimakeskusten muista kuin 1 momentissa mainituista tehtävistä säädetään erikseen.
- Elinvoimakeskusten 2 momentissa tarkoitetuista muista kuin yleisen edun valvonnan tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Sisällysluettelo

3.4.2003/262

16 § - Puolustusministeriön toimiala

17 § - Valtiovarainministeriön toimiala

18 § - Opetus- ja kulttuuriministeriön toimiala

19 § - Maa- ja metsätalousministeriön toimiala

20 § - Liikenne- ja viestintäministeriön toimiala

21 § - Työ- ja elinkeinoministeriön toimiala

22 § - Sosiaali- ja terveysministeriön toimiala

23 §

24 § - Ympäristöministeriön toimiala

* Valtioneuvoston ohjesääntö
(3.4.2003/262)

Elinvoimakeskukset ja elinvoiman vahvistaminen – EK:n näkökulmia

- **Esitys kunnianhimoton elinvoiman kehittäjänä:** yritysveltoisen kasvun tilannekuvaa ei ole sisäistetty riittävästi.
- **Elinvoima mielletään kaikkena 'maan ja taivaan väliltä':** tuoko mitään lisää yrityspalvelurooliin rakenne- yms. rahojen jakoapparaattina säilymisen ohella...
- **Painopiste väärä:** elinvoimakeskuksista vaikutetaan rakentavan työllisyysalueiden tukioorganisaatiota (myös työelämän laadun kehittäjänä ja tässä myös BF:ää voimistaen...)
- **Joitakin tukifunktioita voidaan ajatella:** esim. tiedonkeruu, työperäisen maahanmuuton tuki), mutta tämä ei saa viedä pois painetta työllisyysalueiden kehittämiseltä tai hämärtää kuntien vastuuta (niillä valta)
- **Tuottavuutta kasvattavat tehokkaat toimintatavat sivuosassa:** digi, digi, digi ja KasvuCRM

Elinvoimakeskusten ja työllisyysalueiden välinen suhde

- **Elinvoimakeskusten osalta tulee valmistelussa varmistaa yhteistyön eri muodot ja se, ettei synny turhaa päällekkäistä työtä muiden toimijoiden, kuten työllisyysalueiden ja Business Finlandin kanssa.**
- Jos työllisyysalueet eivät kykene täyttämään tehtäviään riittävällä tavalla, on ensisijaisesti niiden rakenteita muutettava esimerkiksi alueiden määrää vähentämällä. Jos elinvoimakeskuksille haetaan roolia kunnallistettujen työvoimapalveluiden osalta, tulee niille antaa myös tosiasiallista ohjauskykyä. Työvoimapalveluiden uudistuksen korjaustoimien käynnistämisestä tulee päättää jo vuonna 2026.
- **EK pitää tärkeänä, että työllisyysalueet kantavat itse aidosti vastuun kuntien itselleen haluamista tehtävistään. Elinvoimakeskuksille tai KEHA-keskukselle kaavailtujen työllisyysalueita tukevien palveluiden pitää olla hyvin rajattuja, eivätkä ne saa hämärtää työllisyyspalveluiden kehittämisen vastuita.**

Yhteenveto: EK:n päätavoitteita elinvoima- ja kasvupalveluiden osalta

- Sujuvat palvelut 'maakunnista maailmalle' tukien kasvua ja kansainvälistymistä. Kuka katsoo kokonaisuuden perään?
- Yrityspalvelut nostettava kehittämistoimien keskiöön – painopiste oltava yritysten kasvun, kilpailukyvyn ja kansainvälistymisen edistämisessä.
- Miten asioita tehdään jatkossa entistä tehokkaammin, asiakkaat paremmin huomioiden ja miten digitalisaatiota hyödynnetään aiempaa tehokkaammin?
- Päällekkäisyyksien välttäminen – selkeä tehtäväjako ja yhteistyö, jotta palvelut ovat tehokkaita ja asiakaslähtöisiä.
- Mittelstandit ja pk-yritysten aktivointi keskiössä.

**Elinkeinoelämän
keskusliitto**